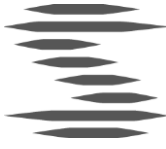

Tarifföversyn – PM nr 1

Kundspecifik avgift

Innehåll

1	Förslag	3
2	Bakgrund	3
2.1	<i>Upplägg</i>	3
2.2	<i>Avgränsningar</i>	3
3	Beskrivning av kundspecifika kostnader	4
3.1	<i>Definition av kundspecifika kostnader</i>	4
3.2	<i>Övergripande princip för beräkningarna</i>	4
3.2.1	<i>Beräkning av Svenska kraftnäts kundspecifika kostnader</i>	4
3.2.2	<i>Kundspecifika avgifter till ett annat ledningsnät</i>	5
3.2.3	<i>Summering kundspecifika kostnader</i>	6
4	Beskrivning av transmissionsnätets kunder	6
5	Utformning av kundspecifik avgift i tariffen	6
5.1	<i>Kundspecifik avgift baserad på antal anslutningspunkter</i>	8
5.2	<i>Fördelning av kostnader mellan inmatnings- och uttagsabonnemang</i>	8
6	Övriga överväganden	8
7	Bilaga 1 Definitioner	10

1 Förslag

Den kunds specifika avgiften tas ut som en fast månadsavgift per kund, baserad på antalet anslutningspunkter. Avgiften tas ut av alla transmissionsnätskunder. Avgiftsnivån ska beräknas utifrån Svenska kraftnäts genomsnittliga årliga kostnader för mätare, mätvärdesinsamling, avräkning, avtalshantering, fakturering och relaterad administration.

2 Bakgrund

Föreskriften EIFS 2022:1 Föreskrifter och allmänna råd för utformning av nättariffer för ett effektivt utnyttjande av elnätet reglerar bland annat vilka av nätföretagets kostnader som ska ligga till grund för utformningen av överföringstariffer. Kostnaderna fördelas i fyra kategorier. En av dessa kategorier är kunds specifika kostnader. De kostnader som utgörs av kunds specifika kostnader är enligt 2 kap 3§ kostnader för mätning, beräkning, rapportering och fakturering, relaterad administration, och kunds specifika avgifter till ett annat ledningsnät.

De kunds specifika kostnaderna ska enligt EIFS 2022:1 ligga till grund för en kunds specifik avgift. Enligt 3 kap 4§ ska den kunds specifika avgiften baseras på de kunds specifika kostnaderna och ska bestämmas till ett fast belopp per kund. Avgiften ska vidare reflektera de kostnader nätföretaget har för kunden och avgiften ska fördelas med lika belopp för kunder med motsvarande kostnader.

I likhet med de övriga tariffkomponenterna ska kunds specifika kostnader enligt 2 kap. 6§ fördelas mellan inmatnings- och uttagsabonnemang på ett sätt som reflekterar de kostnader nätkoncessionshavaren har för inmatning- och uttagsabonnemang.

2.1 Upplägg

I denna PM beskriver vi vilka kunds specifika kostnader som Svenska kraftnät har, som ligger till grund för beräkning och fördelning av den kunds specifika avgiften i transmissionsnätstariffen. För att ge en uppfattning om tariffkomponentens storlek ger vi en översiktlig bild av kostnadernas omfattning. Därefter beskriver vi hur Svenska kraftnät avser implementera den kunds specifika avgiften i tariffen och lämnar ett räkneexempel.

2.2 Avgränsningar

Denna PM utgör underlag för beslut om *strukturen* för tariffen, inte om *nivån* på tariffen. Svenska kraftnäts styrelse fattar årligen beslut om nivån på tariffen.

Kostnader för anslutning till elnätet är också en kunds specifik kostnad men anslutningsavgifter omfattas inte av föreskriften och ingår inte i denna översyn.

3 Beskrivning av kundspecifika kostnader

3.1 Definition av kundspecifika kostnader

De kostnader som utgörs av kundspecifika kostnader är enligt EIFS 2022:1 2 kap 3§ kostnader för mätning, beräkning, rapportering, fakturering och relaterad administration och kundspecifika avgifter till ett annat ledningsnät.

3.2 Övergripande princip för beräkningarna

För att beräkna våra kundspecifika kostnader har vi som övergripande princip använt oss av genomsnittliga faktiska kostnader under föregående tre år. I de fall som detta inte är möjligt har vi utgått från uppskattade eller schabloniserade kostnader.

Med hänsyn till att tariffen fastställs i förväg kommer avgiften inte kunna bygga på den faktiska kostnaden under det innevarande året. Avgiften kommer därmed att behöva bygga på en kombination av historiska och uppskattade framtida kostnader. Om vi enbart skulle utgå från faktiska kostnader under föregående år skulle vi behöva räkna om avgiften varje år vilket skulle medföra mer administration såväl hos Svenska kraftnät som hos våra kunder. Det skulle även minska förutsägbarheten för våra kunder. För att skapa en kostnadsriktig men ändå mer stabil tariffkomponent avser vi därför att utgå från genomsnittliga kostnader under en treårsperiod med hänsyn tagen till eventuella nya kostnader som tillkommer (i redovisade beräkningar med åren 2020-2022 som referens). Vi bedömer att detta förfarande blir tillräckligt kostnadsriktigt.

3.2.1 Beräkning av Svenska kraftnäts kundspecifika kostnader

Svenska kraftnäts kundspecifika kostnader består av årliga avskrivningar på mätare, kostnader för IT-system för mätvärdesinsamling och avräkning, kostnader för mätning samt kostnader för personal som arbetar med mätning, avräkning, avtalshantering och fakturering samt relaterad administration.

Svenska kraftnäts årliga kostnader för faktiska avskrivningar för mätare uppgår till ca 1,7 miljoner kronor i genomsnitt över åren 2020-2022.

När det gäller kostnader för mätare (årliga avskrivningar) har vi övervägt följande:

- Faktisk kostnad för avskrivningar baserat på ursprungligt anskaffningsvärde
- Kostnad för avskrivningar enligt intäktsramsregleringen baserat på nuanskaffningsvärde

Vi har övervägt att utgå från intäktsramen eftersom denna anger den maximala intäkt Svenska kraftnät får ta ut i tariffen. Vi anser det dock mest kostnadsriktigt

att utgå från faktiska avskrivningar baserat på ursprungligt anskaffningsvärde, eftersom de avgifter Svenska kraftnät har tagit ut av sina kunder sällan har nått upp till den tillåtna intäktsramen.

Svenska kraftnäts årliga systemkostnader för mätning, beräkning och rapportering uppgår till ca 1,2 miljoner kronor i genomsnitt över åren 2020-2022.

Denna post består av kostnader för IT-system för mätvärdesinsamling, strukturdata och avräkning. I systemkostnader inkluderas kostnader för supportavtal, uppgradering och licenskostnader samt avskrivningskostnader. Samtliga av våra nuvarande system har varit i drift länge och har inga avskrivningskostnader.

Svenska kraftnäts kostnader för mätning uppgår till ca 5,1 miljoner kronor per år i genomsnitt under 2020-2022.

Kostnaderna för mätning består av kostnaderna för det avtal som Svenska kraftnät har för att anlita ett ackrediterat kontrollorgan som gör en oberoende bedömning för att säkerställa att mätvärdena som används i avräkningen och debitering är av god kvalitet.

Svenska kraftnäts kostnader för personal uppgår till ca 8,5 miljoner kronor per år i genomsnitt under 2020-2022.

Kostnaderna i denna kategori består av nedlagd årsarbetstid för personal som arbetar med mätning, mätvärdesinsamling, avräkning, avtalshantering, samt fakturering.

3.2.2 Kundenspecifika avgifter till ett annat ledningsnät

Transmissionsnätet har inga avgifter till annat ledningsnät, denna post är därför noll.

3.2.3 Summering kundspecifika kostnader

Svenska kraftnäts kundspecifika kostnader uppgår till sammantaget 16,5 miljoner kronor per år, fördelat enligt följande tabell:

Kostnadspost	Miljoner kronor per år
Avskrivningar mätare	1,7
System för mätning, beräkning och rapportering	1,2
Mätning	5,1
Personalkostnad	8,5
Totalt	16,5

Kostnaderna bedöms utgöra mindre än 0,3 % av Svenska kraftnäts intäktsram.

4 Beskrivning av transmissionsnätets kunder

Enligt EIFS 2022:1 3 kap 4§ ska den kundspecifika avgiften bestämmas till ett fast belopp per kund. I det följande beskrivs Svenska kraftnäts kunder.

Transmissionsnätets kunder utgörs i huvudsak av regionnätsföretag och stora kraftproducenter. År 2023 var antalet kunder i transmissionsnätet 29 stycken och antalet anslutningspunkter 159. Antalet anslutningspunkter per kund varierade. Det totala antalet abonnemang fördelat på inmatning och uttag var 296 stycken, varav 133 inmatningsabonnemang och 163 uttagsabonnemang.

5 Utformning av kundspecifik avgift i tariffen

Enligt EIFS 3 kap. 4§ ska den kundspecifika avgiften baseras på de kundspecifika kostnaderna och bestämmas till ett fast belopp per kund. Avgiften ska reflektera de kostnader nätföretaget har för kunden och avgiften ska fördelas med lika belopp för kunder med motsvarande kostnader.

I konsekvensanalysen kopplad till föreskrifterna beskriver Ei den kundspecifika avgiften närmare på detta sätt: "Den kundspecifika avgiften ska tas ut som en fast

avgift per kundgrupp och fördelas lika inom kundgruppen. Den ska täcka de specifika kostnader som nätföretaget har för just den kundgruppen, till exempel mätning, beräkning och rapportering. Den kunds specifika avgiften ska inte tidsdifferentieras eller innehålla lokaliseringssignaler.”

I *Vägledning för utformning av nättariffer enligt EIFS 2022:1* tydliggör Ei att varje nätanvändares kunds specifika kostnad ska beräknas. Avgiften ska reflektera de kostnader elnätsföretaget har för kunden och avgiften ska fördelas med lika belopp för kunder med motsvarande kostnader.

I transmissionsnätet är antalet kunder som beskrivits ovan förhållandevis få, och till skillnad från nät på lägre spänningsnivåer så har transmissionsnätet inga kundkategorier. Svenska kraftnät har även svårt att definiera kundkategorier som blir kostnadsreflektiva då den kunds specifika kostnaden framförallt är kopplad till antalet anslutningspunkter och detta skiljer sig mycket åt mellan nätkunderna.

Vi har övervägt olika sätt att bestämma den kunds specifika avgiften; ett och samma belopp per kund, utifrån antalet mätpunkter för varje kund, utifrån antalet abonnemang för varje kund eller utifrån kundens antal anslutningspunkter och utvärderat dessa utifrån parametrarna enkelhet, transparens och kostnadsriktighet.

En avgift utformad som ett och samma belopp per kund skulle vara enkelt och transparent. En avgift utformad på det sättet skulle dock inte reflektera de faktiska kostnader vi har för varje kund, eftersom en kund med en eller ett fåtal anslutningspunkter skulle få betala samma kostnad som en kund med många anslutningspunkter. Detta vore inte kostnadsriktigt då endast en mindre del av Svenska kraftnäts kunds specifika kostnader kan kopplas till antal kunder, utan istället varierar beroende på exempelvis hur många mätpunkter, abonnemang eller anslutningspunkter en kund har. Detta alternativ har vi därför valt att inte gå vidare med.

Vi har övervägt att basera avgiften på antalet mätpunkter. Detta vore relativt kostnadsriktigt då kostnaden för mätare utgör en del av våra kunds specifika kostnader. Det är dock fortfarande inte det mest kostnadsriktiga alternativet då en större del av våra kunds specifika kostnader, främst i form av personal, har en tydligare koppling till antal anslutningspunkter. En avgift som bygger på antal mätare vore inte heller varken särskilt enkel eller transparent. Att fastställa avgiften skulle ta avsevärt längre tid eftersom alla mätpunkter skulle behöva sammanställas och sorteras efter kund. Den blir mindre transparent än med andra alternativ då uppgifter om antal mätare inte framgår i dagens Nyttjandeavtal. Komplexiteten i avgiften skulle också öka. Vi har därför valt att inte gå vidare med detta alternativ.

En fast avgift baserad på antal abonnemang vore transparent, enkelt och relativt kostnadsriktig. Kopplingen till antal mätare blir dock mindre än i fallet anslutningspunkt då många kunder som både har ett inmatningsabonnemang och ett uttagsabonnemang i en anslutningspunkt endast har en mätare. Dessutom tydliggör Ei i sin handbok att en kundspecifik avgift per abonnemang inte är tillåten. Vi har därför valt att inte gå vidare med det alternativet.

Vi har slutligen utrett och valt att gå vidare med att basera avgiften på antalet anslutningspunkter för varje kund. En avgift utformad på det sättet blir mest kostnadsriktig. Ju fler anslutningspunkter en kund har, desto högre blir vår kostnad för främst personal samtidigt som det också finns en relativt stark koppling till antal mätare. En sådan avgift är transparent och enkel att förstå, och dessutom mer kostnadsriktig än de andra alternativen.

5.1 Kundspecifik avgift baserad på antal anslutningspunkter

Så som redovisats i avsnitt 3.2.4 uppgår Svenska kraftnäts årliga kundspecifika kostnader i dagsläget till 16,5 miljoner. Antalet anslutningspunkter uppgår vidare till 159 stycken 2023. Den årliga avgiften per anslutningspunkt blir då $16,5/159 = 103\,644$ kronor, vilket fördelat per månad motsvarar ungefär 8 637 kronor (faktureringen sker per månad).

Ett räkneexempel: Avgiften per anslutningspunkt kommer således för en kund med fem anslutningspunkter uppgå till 518 220 kr per år, vilket motsvarar 43 185 kr per månad. För en kund med exempelvis 40 anslutningspunkter uppgår den årliga kundspecifika avgiften till 4 145 760 kr, vilket motsvarar 345 480 kr per månad.

5.2 Fördelning av kostnader mellan inmatnings- och uttagsabonnemang

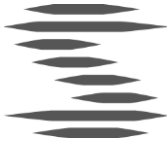
Enligt EIFS 2022:1 ska kundspecifika kostnader, precis som kostnaderna hänförliga till övriga tariffkomponenter, fördelas mellan inmatning- och uttagsabonnemang på ett sätt som reflekterar de kostnader nätkoncessionshavaren har för inmatning- och uttagsabonnemang.

För Svenska kraftnät är de kundspecifika kostnaderna desamma för inmatning och uttag. Den kundspecifika avgiften bör därmed vara lika i alla anslutningspunkter.

6 Övriga överväganden

Så som beskrivits i avsnitt 3.3 uppgår andelen kundspecifika kostnader endast till 0,3 procent av Svenska kraftnäts intäktsram. Eftersom dessa kostnader utgör en så pass liten andel för Svenska kraftnät, samt att avgiften inte ska innehålla några styr signaler har vi övervägt att ansöka till Energimarknadsinspektionen om

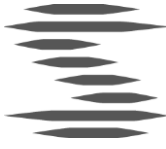

undantag från att ha en kundspecifik avgift i tariffen, för att istället inkludera dessa i residualkostnaderna.

Vi frågade vår referensgrupp vid möte 2024 02 20 om hur de ställde sig till detta övervägande. Flertalet deltagare i referensgruppen önskade att Svenska kraftnät har en kundspecifik avgift i transmissionsnätstariffen, även om den är liten.

Det medför visserligen en viss administration för oss att räkna ut dessa kostnader separat, men vi ser också fördelar med att ha en sådan komponent, även om komponenten är liten. Det ökar transparensen i tariffen att samtliga komponenter finns på alla nätnivåer. Det medför också administration att ansöka om ett undantag och det är heller inte känt hur länge ett sådant undantag skulle gälla.

Vår sammantagna bedömning är att vi avstår från att ansöka om undantag.

7 Bilaga 1 Definitioner

Anslutningspunkt: Den fysiska punkt där anslutande parts anläggning ansluts till Stamnätet och som utgör ägo gränsen mellan Stamnätet och Anslutande parts Anläggning.

Abonnemangspunkt/Mät punkt: Den punkt i vilken Anslutande part tecknar ett uttags- och ett inmatningsabonnemang. Majoriteten av våra mätpunkter har en mätare som mäter både inmatning och utmatning. Vilket betyder att samma mätpunkt och mätare används för inmatnings-och uttagsabonnemanget. Vi benämner abonnemangspunkt som mätpunkt för att inte blanda ihop begreppet med abonnemang.

Abonnemang: En eller flera abonnemangspunkter som tillhör en kund i en station och som fått en tilldelad kapacitet för inmatning och utmatning.